

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

TURVAPAIKKA-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO

Euroopan unionin tuella

Tietoa turvapaikanhakijalle

Ilman huoltajaa olevat lapset

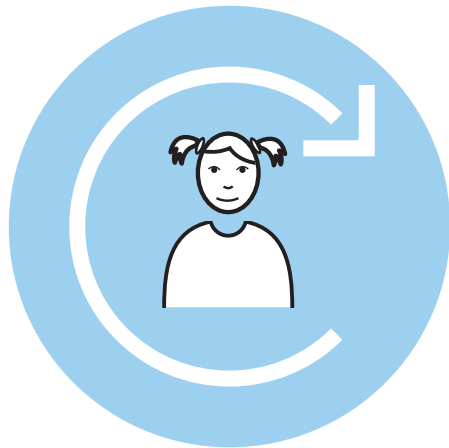

OLET PAENNUT KOTIMAASTASI JA PYYTÄNYT SUOMESTA SUOJELUA.

Olet ilmoittanut olevasi alle 18-vuotias. Suomen lain mukaan kaikki alle 18-vuotiaat ovat lapsia. Heillä on oikeus erityiseen suojeluun ja huolenpitoon. Kaikilla Suomessa olevilla lapsilla on samat oikeudet, esimerkiksi oikeus käydä koulua ja saada hoitoa sairauksiin.

Olet tullut Suomeen ilman huoltajaasi. Et kuitenkaan ole yksin, vaan saat apua monilta aikuisilta. Vastaanottokeskuksen työntekijät huolehtivat sinun hyvinvoinnistasi ja kasvatuksestasi. Lisäksi saat avuksesi edustajan, joka auttaa sinua viranomaisten kanssa.

Tässä esitteessä kerromme, mitä tapahtuu, kun haet Suomesta turvapaikkaa. Lisätietoja voit aina kysyä vastaanottokeskuksestasi tai edustajaltasi.

VIRANOMAISILLA ON SALASSAPITOVÄLVOLLISUUS

- Suomessa voit luottaa viranomaisiin, kuten poliisiin, Rajavartiolaitoksen ja Maahanmuuttoviraston työntekijöihin. He ovat ammattilaisia ja toimivat lakien mukaan.
- Kaikki asiaasi käsittelevät viranomaiset ovat salassapitovelvollisia. Tämä tarkoittaa, että he eivät saa kertoa työssään kuulemia asioita ulkopuolisille. Salassapito koskee viranomaisten lisäksi edustajaasi, vastaanottokeskuksen työntekijöitä, tulkkeja ja oikeudellista avustajaasi.

Näin turvapaikkaprosessi etenee

1. Kerro rajatarkastusviranomaiselle tai poliisille, että haet turvapaikkaa.

Voit hakea turvapaikkaa Suomesta vain paikan päällä Suomessa. Kun tulet Suomeen, kerro rajatarkastusviranomaiselle tai poliisille, että haet turvapaikkaa. Viranomainen rekisteröi sinut turvapaikanhakijaksi, kirjaa perustietosi ulkomaalaisrekisteriin, tallentaa sormenjälkesi (vain yli 6-vuotiailta) ja allekirjoituksesi sekä ottaa valokuvan sinusta. Jos sinulla on passi tai muu henkilöllisyystodistus, näytä se viranomaiselle.

Huomaa, että väärin henkilötietojen antaminen viranomaiselle on Suomessa rikos. Yli 15-vuotiaat joutuvat Suomessa rikoksista vastuuseen.

- Hakemuksesi käsittelyn ajan sinulla on oikeus olla Suomessa.
- Perheenjäsenesi voi hakea oleskelulupaa Suomeen vastasitten, jos olet itse saanut oleskeluluvan.

2. Viranomainen ohjaa sinut vastaanottokeskukseen.

Hakemuksesi käsittelyn ajan voit asua vastaanottokeskuksessa. Siellä asuu myös muita lapsia, joiden huoltajat eivät ole Suomessa. Vastaanottokeskuksessa olet turvassa. Paikalla on aina työntekijöitä, joille voit puhua ja joilta voit kysyä apua.

Vastaanottokeskuksen työntekijät huolehtivat sinun jokapäiväisestä hyvinvoinnistasi, hoidostasi ja kasvatuksestasi. Saat käydä koulua ja tutustua erilaisiin harrastuksiin.

Sinun pitää noudattaa vastaanottokeskuksen sääntöjä ja tehdä sovitut asiat. Jos sinulla on ongelmia muiden lasten kanssa, kerro asiasta työntekijöille. Kerro myös aina vastaanottokeskuksen työntekijöille, missä olet ja vastaa puhelimeen, jos vastaanottokeskuksesta soitetaan.

Vastaanottokeskus ei voi vaikuttaa turvapaikkahakemuksesi käsittelyyn.

3. Käräjäoikeus määrää sinulle edustajan.

Alle 18-vuotias on lain mukaan lapsi eikä voi yksin hoitaa viranomaisasioita Suomessa. Tämän vuoksi käräjäoikeus määrää sinulle edustajan. Hän on aikuinen henkilö, joka auttaa sinua turvapaikka-prosessissa ja muissa viranomaisasioissa. Hänen tehtävänä on varmistaa, että etusi huomioidaan eri tilanteissa.

MITÄ EDUSTAJA TEKEE?

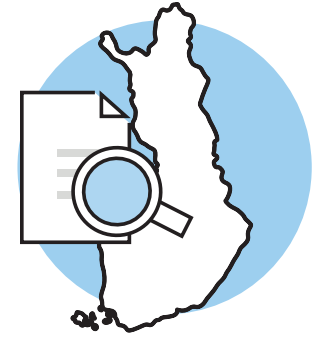
- Edustaja selvittää sinun mielipiteesi asioihin sekä varmistaa, että viranomaiset ottavat sen huomioon.
- Edustaja antaa sinulle tietoa oikeuksistasi ja velvollisuuksistasi turvapaikkaprosessissa.
- Edustaja on mukana, kun tapaat viranomaisia, esimerkiksi Maahanmuuttovirastossa tai poliisilla. Hän myös pitää yhteyttä viranomaisiin sinun puolestasi.
- Edustaja kertoo viranomaisille oman näkemyksensä siitä, mikä on sinun etusi mukaista eri tilanteissa.
- Edustaja hankkii sinulle tarvittaessa oikeudellisen avustajan ja pitää häneen yhteyttä.
- Edustaja allekirjoittaa tärkeät paperit yhdessä sinun kanssasi.

MITÄ EDUSTAJA EI TEE:

- Edustaja ei huolehdi sinun päivittäisestä hoidostasi ja kasvatuksestasi. Se on vastaanottokeskuksen tehtävä. Edustaja ei myöskään puutu vastaanottokeskuksen sisäisiin sääntöihin ja käytäntöihin.
- Edustaja ei lainaa sinulle rahaa tai osta sinulle tavaroita.
- Edustaja ei voi ottaa sinua luokseen asumaan.

4. Maahanmuuttovirasto selvittää, tutkitaanko hakemuksesi Suomessa.

Vaikka olet pyytänyt turvapaikkaa Suomesta, voi olla, että hakemuksesi käsitellään jossakin toisessa maassa.

Euroopan Unionin jäsenvaltiot sekä Norja, Islanti, Sveitsi ja Liechtenstein noudattavat ns. Dublin-asetusta. Sen mukaan turvapaikkahakemus tutkitaan vain yhdessä näistä maista.

Kerro viranomaisille, jos:

- sinulla on perheenjäseniä tai sukulaisia jossakin Dublin-maassa
- sinulla on toisen Dublin-maan oleskelulupa tai viisumi
- olet aiemmin oleskellut jossakin muussa Dublin-maassa
- sinulta on otettu sormenjäljet jossakin toisessa Dublin-maassa
- olet jo hakenut turvapaikkaa jossakin toisessa Dublin-maassa.

Jos sinulla on perheenjäseniä tai sukulaisia toisessa Dublin-maassa, sinut yritetään saada yhteen heidän kanssaan, joko Suomeen tai toiseen maahan. Turvapaikkahakemuksesi käsitellään tämän jälkeen siinä maassa. Jos sinulla ei ole perheenjäseniä tai sukulaisia toisessa Dublin-maassa, hakemuksesi käsitellään Suomessa.

Hakemuksesi voidaan jättää tutkimatta myös, jos:

- olet jo saanut suojelua jossain turvallisessa maassa
- olet tullut Suomeen turvallisesta maasta, josta olisit voinut saada suojelua.

5. Puhuttelussa selvitetään, miksi haet turvapaikkaa.

Turvapaikkapuhuttelu on todella tärkeä tapaaminen. Edustajasi auttaa sinua valmistautumaan siihen. Saat Maahanmuuttovirastolta kutsun puhutteluun. Lue kutsu ja sen mukana tulevat liitteet huolellisesti edustajasi kanssa. Vastaanottokeskus järjestää sinulle kyydin puhutteluun.

Edustajasi on mukana puhuttelussa. Myös oikeudellinen avustajasi voi osallistua puhutteluun, jos se on tarpeen.

Puhuttelussa selvitetään kuka olet ja miten olet tullut Suomeen. Kerro perheenjäsesi tiedot tarkasti ja oikein. Väärät tiedot voivat myöhemmin vaikeuttaa perheesi saamista Suomeen.

Sinulta kysytään, miksi olet paennut kotimaastasi ja miksi et voi palata sinne. Ota mukaasi kaikki mahdolliset todisteet, jotka tukevat kertomustasi.

Kerro rohkeasti kaikki, mitä tiedät ja millä voisi olla vaikutusta turvapaikkahakemuksesi kannalta. Kerro myös, jos et tiedä tai muista jotain. Kerro, jos et ymmärrä tulkkia tai sinulta kysytyjä kysymyksiä.

On tärkeää, että kerrot kaikki hakemuserusteesi heti. Jos esität uusia perusteita myöhemmin, sinulla pitää olla jokin syy sille, miksi et ole aikaisemmin kertonut näitä perusteita. Syyn pitää olla sellainen, ettet ole itse voinut vaikuttaa siihen.

Puhuttelusta kirjoitetaan pöytäkirja ja siitä annetaan kopio sinulle (jos olet yli 15-vuotias) ja edustajallesi.

KÄSITTELYAIKA

- Turvapaikkahakemuksesi käsittely kestää enintään 6 kuukautta. Odota päätöstä rauhassa.
- Jos hakemustasi ei voida ratkaista tässä ajassa, saat Maahanmuuttovirastolta asiasta ilmoituksen ja arvion siitä, milloin hakemukseesi tehdään päätös.
- Voit myös tarkistaa odotettavissa olevan käsittelyajan Maahanmuuttoviraston verkkosivuilta.

LISÄSELVITYKSET

- Voit toimittaa puhuttelun jälkeen lisäselvityksiä Maahanmuuttovirastoon. Voit lähettää lisäselvityksen esimerkiksi, jos tilanteessasi on tapahtunut merkittävä muutos kotimaan uusien tapahtumien vuoksi tai jos unohdit kertoa jostakin tärkeästä asiasta turvapaikkapuhuttelussasi.
- Keskustele asiasta edustajasi kanssa. Hän lähettää tarvittaessa lisätiedot Maahanmuuttovirastoon.

6. Saat hakemukseesi päätöksen.

Puhuttelun jälkeen Maahanmuuttovirasto jatkaa hakemuksesi selvittämistä. Tarvittaessa se pyytää edustajaltasi lisätietoja. Kun hakemuksesi on ratkaistu, saat kirjallisen päätöksen.

Päätöksesi perustuu ulkomaalaislakiin, puhuttelussa antamiisi tietoihin, muuhun asiassa esitettyyn aineistoon sekä tietoon, jota Maahanmuuttovirastolla on maasi tilanteesta.

Päätöksesi voi olla myönteinen tai kielteinen. Poliisi tai Maahanmuuttovirasto antaa päätöksen tiedoksi sinulle ja edustajallesi. Käy päätös läpi yhdessä edustajasi kanssa.

MYÖNTEINEN PÄÄTÖS

Sinulle myönnetään oleskelulupa eli saat jäädä Suomeen. Sinut rekisteröidään automaattisesti suomalaiseen väestötietojärjestelmään ja sinulle annetaan henkilötunnus.

Oleskelulupa voidaan myöntää eri perusteilla. Nämä perusteet ovat:

- 1) turvapaikka,
- 2) toissijainen suojelu,
- 3) yksilöllinen inhimillinen syy,
- 4) maasta poistumisen estyminen ja
- 5) ihmiskaupan uhriksi joutuminen.

Näet oman oleskelulupasi perusteen päätöksestäsi. Saat lisätietoa lupa-perusteista Maahanmuuttoviraston videoista ja verkkosivuilta.

Jos et ole tyytyväinen saamaasi päätökseen, voit valittaa siitä hallinto-oikeuteen. Oikeudellinen avustaja laatii valituksen sinun ja edustajasi kanssa.

OLESKELULUPAKORTTI

Päätöksen mukana saat oleskelulupakortin. Se todistaa, että sinulla on oikeus olla Suomessa. Kortti on voimassa yhtä kauan kuin oleskelulupasi.

HENKILÖKORTTI

Suomessa tarvitetset henkilöllisyystodistuksen muun muassa pankkitilin saamiseksi. Henkilöllisyystodistukseksi kelpaa oman maasi passi tai suomalainen henkilökortti. Voit hakea henkilökorttia poliisilta.

MATKUSTUSASIAKIRJA

Lain mukaan sinulla pitää olla voimassa oleva matkustusasiakirja. Jos saat turvapaikan, voit hakea pakolaisen matkustusasiakirjaa. Jos saat toissijaisen suojeluaseman tai muun oleskeluluvan, voit hakea muukalaispassia. Näillä asiakirjoilla voit matkustaa ulkomaille ja palata Suomeen.

KUNTAAN MUUTTAMINEN

Kun saat oleskeluluvan, muutat vastaanottokeskuksesta perheryhmäkotiin. Siellä voit asua, kunnes täytät 18 vuotta. Perheryhmäkodin työntekijät huolehtivat sinun päivittäisestä hoidostasi ja kasvatuksestasi. Edustajasi pysyy samana ja auttaa sinua viranomaisasioiden hoitamisessa, kunnes täytät 18 vuotta.

KIELTEINEN PÄÄTÖS

Sinulle ei myönnetä oleskelulupaa eli et saa jäädä Suomeen.

Kielteisen päätöksen yhteydessä Maahanmuuttovirasto tekee sinulle myös päätöksen siitä, että sinun pitää poistua maasta.

Sinulle voidaan määrätä myös maahantulokielto. Tämä tarkoittaa, ettet saa tulla takaisin Suomeen tai Schengen-alueelle. Kielto voi olla voimassa toistaiseksi tai määräjän.

NOPEUTETTU MENETTELY

Jos kotimaasi on turvallinen ja voit palata sinne, hakemustasi pidetään ilmeisen perusteettomana. Kielteinen päätös tehdään nopeasti ja sinut poistetaan maasta nopeammin, yleensä 7 päivän kuluttua päätöksen saamisesta.

MAASTA POISTUMINEN

Jos asiaasi tehty lopullinen päätös on kielteinen, sinun pitää poistua Suomesta. Jos palaat kotimaahasi vapaaehtoisesti, voit hakea paluuseen tukea. Jos et palaa vapaaehtoisesti, poliisi palauttaa sinut kotimaahan. Ennen kuin sinut palautetaan, poliisi varmistaa, että sinut otetaan turvallisesti vastaan kotimaassasi.

Jos poliisilla on syytä epäillä, että yrität estää maasta poistamisesi, se voi velvoittaa sinut ilmoittautumaan poliisilaitoksella tai vastaanottokeskuksessa tietyin väliajoin. Poliisi voi myös päättää, että sinut otetaan säilöön. Säilöönottoyksikkö on suljettu, eikä sen alueelta voi poistua. Lapsia otetaan säilöön hyvin harvoin. Alle 15-vuotiaita lapsia, joilla ei ole huoltajaa, ei saa ottaa säilöön lainkaan.

PÄÄTÖKSESTÄ VALITTAMINEN

- Sinulla on oikeus valittaa Maahanmuuttoviraston päätöksestä hallinto-oikeuteen. Saat päätöksen mukana liitteen, jossa on ohjeita valituksen tekemiseen. Liitteessä kerrotaan myös määräaika, jonka aikana valitus tulee tehdä. Edustajasi ja oikeudellinen avustajasi laativat valituksen sinun kanssasi.
- Hallinto-oikeus voi vahvistaa päätöksen, muuttaa päätöstä tai määrätä, että Maahanmuuttovirasto tutkii asiasi uudelleen.
- Hallinto-oikeuden päätöksen jälkeen voit hakea valituslupaa korkeimmasta hallinto-oikeudesta. Se ei tutki kaikkia valituksia. Tämän jälkeen et voi enää valittaa päätöksestä, vaan se on lopullinen.
- Huomioi, että valitusvaiheessa Maahanmuuttovirasto ei pysty antamaan tietoja asiasi käsittelystä. Edustajasi voi saada tietoja ainoastaan oikeudelliselta avustajaltasi.

OIKEUTESI

Voit pyytää neuvoja avustajalta.

Sinulla on oikeus saada oikeusapua eli tavata oikeudellista avustajaa koko turvapaikkaprosessin ajan. Edustaja hankkii sinulle tarvittaessa avustajan ja pitää häneen yhteyttä.

Oikeudellisen avustajan tehtävä on neuvoa sinua kaikissa hakuprosessiisi liittyvissä asioissa. Hän ei auta muissa asioissa.

Viranomaistapaamisissa käytetään tulkkia.

Tulkki puhuu kieltä, jota sinä ymmärrät. Hän on joko paikan päällä tai tulkkaa puhelimitse tai videon välityksellä. Tulkit ovat salassapitovelvollisia ja puolueettomia.

Saat tietoa omasta asiastasi.

Sinulla on oikeus tutustua asiakirjoihin, jotka koskevat sinua. Edustajasi voi pyytää kirjallisesti Maahanmuuttovirastosta esimerkiksi asiakirjoja, jotka liittyvät päätökseesi tai puhutteluusi. Hakemukseesi liittyviä tietoja ei anneta puhelimitse.

Voit tehdä työtä, jos olet yli 15-vuotias.

Suomessa lapset eivät tee työtä, vaan käyvät koulua. Jos haluat tehdä töitä, sinun pitää olla yli 15-vuotias.

Voit aloittaa työnteon vasta muutaman kuukauden päästä siitä, kun olet tehnyt turvapaikkahakemuksen. Saat lisätietoa työnteosta vastaanottokeskuksen työntekijöiltä ja Maahanmuuttoviraston verkkosivuilta migri.fi.

Voit palata kotimaahasi.

Voit milloin tahansa peruuttaa hakemuksesi ja palata kotimaahasi. Voit hakea paluuseen rahallista tukea. Keskustele asiasta edustajasi ja sosiaalityöntekijän kanssa.

Voit tarvittaessa tehdä uuden hakemuksen.

Jos tilanteessasi on tapahtunut merkittävä muutos sen jälkeen, kun olet saanut lopullisen päätöksen, voit tehdä uuden turvapaikkahakemuksen. Kerro muuttuneesta tilanteestasi sekä uudet perusteet heti, kun teet uuden hakemuksen. Jos sinulla ei ole uusia syitä turvapaikan hakemiselle, sinulle tehdään päätös siitä, että hakemustasi ei tutkita.

VELVOLLISUUTESI

Auta asiasi selvittämisessä.

Sinun pitää puhua totta viranomaisille ja auttaa hakemukseesi liittyvien asioiden selvittämisessä.

Tämä tarkoittaa esimerkiksi, että kerrot puhuttelussasi kaikki syyt, joiden vuoksi haet turvapaikkaa. Jos olet kertonut väärää tietoa, lupasi voidaan myöhemmin peruuttaa.

Pysy Suomessa hakemuksesi käsittelyn ajan.

Et voi poistua Suomesta, kun hakemuksesi käsittely on kesken. Hakemuksesi raukeaa eli sen käsittely päättyy,

- jos sinuun ei saada yhteyttä kahteen kuukauteen tai
- jos viranomaiset saavat tiedon siitä, että olet poistunut Suomesta.

Saavu tapaamisiin.

Sinun pitää tulla paikalle sovittuihin tapaamisiin. Jos jätät pois turvapaikka-puhuttelusta ilman pätevää syytä, hakemukseesi voidaan tehdä päätös ilman puhuttelua.

Jos olet sairas, kerro asiasta vastaanottokeskuksen työntekijälle niin pian kuin mahdollista. Toimita lääkärintodistus Maahanmuuttovirastoon jälkikäteen.

Toimita kaikki hakemukseesi liittyvät asiakirjat Maahanmuuttovirastoon.

Jos sinulla on passi, henkilöllisyystodistus tai muita asiakirjoja, jotka liittyvät hakemukseesi, anna ne edustajallesi, jotta hän voi toimittaa ne Maahanmuuttovirastoon.

Pidä yhteystietosi ajan tasalla.

Kerro vastaanottokeskukselle puhelinnumerosi. Vastaa, jos keskuksen työntekijä soittaa sinulle. Ilmoita aina vastaanottokeskukseen, jos puhelinnumerosi muuttuu.

MUUTA TÄRKEÄÄ

Huoltajien etsiminen

Jos et tiedä, missä huoltajasi ovat tai et saa heihin yhteyttä, Maahanmuuttovirasto pyrkii selvittämään, missä he ovat ja saamaan heihin yhteyden. Kerro edustajallesi, jos et jostain syystä halua, että huoltajasi ollaan yhteydessä. Voit myös etsiä huoltajasi Punaisen Ristin avulla. Kysy lisää edustajaltasi.

Ikätutkimus

On tärkeää, että viranomaiset tietävät oikean ikäsi. Voi olla, ettei sinulla ole passia tai muuta virallista henkilöllisyystodistusta, josta ikäsi voitaisiin tarkistaa. Tällaisessa tilanteessa ikää yleensä selvitetään tarkemmin, esimerkiksi ikätutkimuksella.

Ikätutkimus tehdään vain, jos Maahanmuuttovirasto arvioi sen tarpeelliseksi. Sinulta ja edustajaltasi pyydetään suostumus tutkimukseen. Jos kieltäydyt tutkimuksesta ilman hyväksyttävää syytä, sinua pidetään täysi-ikäisenä.

Tutkimus ei kestä kauan eikä se satu. Tutkimuksessa lääkäri haastattelee sinua ja ottaa sinulta röntgenkuvat hampaista ja ranteesta.

Asiantuntijat antavat iästäsi lausunnon. Jos olet tutkimuksen mukaan alaikäinen, mikään ei muutu. Jos olet tutkimuksen mukaan eri-ikäinen kuin mitä olet itse kertonut, sinä ja edustajasi saatte kertoa mielipiteenne asiaan. Jos sinut tämän jälkeen todetaan täysi-ikäiseksi, sinua kohdellaan siitä eteenpäin aikuisena turvapaikanhakijana. Muutat aikuisten vastaanottokeskukseen. Myös edustajasi tehtävä päättyy.

KATSO VIDEOT TURVAPAIKAN HAKEMISESTA MAAHANMUUTTOVIRASTON YOUTUBE-KANAVALTA

- Turvapaikan hakeminen Suomessa
- Millä perusteella oleskeluluvan voi saada?
- Kuka tekee mitäkin turvapaikkaprosessissa?
- Oikeusapu turvapaikkaprosessissa
- Turvapaikkapuhuttelu
- Päätöksen odottaminen
- Myönteinen päätös
- Kielteinen päätös

migi.fi/videot-turvapaikanhakijoille

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

**TURVAPAikka-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO**

Euroopan unionin tuella

YHTEYSTIETOJA

Maahanmuuttovirasto

postiosoite: PL 10,
00086 Maahanmuuttovirasto
puhelin: 0295 419 600
sähköposti: migri@migri.fi
www.migri.fi

Yhdenvertaisuusvaltuutettu

postiosoite: PL 24,
00023 Valtioneuvosto
puhelin: 0295 666 817
sähköposti: yvv@oikeus.fi
www.syrjinta.fi

YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun lähin toimisto, UNHCR

osoite: Wenner-Gren Center,
Sveavägen 166,
11346 Tukholma, Ruotsi
puhelin: +46 10 10 12 800
sähköposti: swest@unhcr.org
www.unhcr.org

migri.fi